

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Број: 353-02-1879/2020-03

Датум: 30.12.2020.године

Немањина 22-26.

Београд

На основу члана 2. тачка 2. алинеја 1, члана 24. Закона о процени утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Србије“, број 135/04, 36/09), члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр. 18/16 и 95/18-аутентично тумачење), чл. 6. став 1. и 39. став 1. тачка 4) Закона о министарствима („Службени гласник РС“, број 128/20), као и чл. 23. став 2. и 24. став 3. Закона о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 30/18 - др. закон и 47/18), решавајући по захтеву носиоца пројекта, предузећа "МИНЕРАЛ РС" д.о.о. Нови Београд, Милутина Миланковића 3б, Александар Дујановић, државни секретар Министарства заштите животне средине по решењу о овлашћењу број: 021-01-29/2020-09 од 9.11.2020. године, доноси

РЕШЕЊЕ

1. Даје се сагласност на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта експлоатације кречњака као ТКГ лежишта "Сушица" и "Русавица", 1831/2, 1834/1, 1833, 1835/1, 1835/2, 1836, 1837, 1838, 1839, 1840/1, 1840/2, 1842/2, 1843/1, 1843/2, 1844, 1845, 1846, 1847/1, 1848, 1849, 1850, 1945, 1946, 1947/1, 1947/2, 1978/1, 1978/2, 1979, 1980 све КО Лозница, на териорији града Чачка. Координате експлоатационог поља лежишта "Сушица" и "Русавица", које ће бити обухваћено Студијом:

Тачка	Y	X	Тачка	Y	X
Т - 1	7.445.034	4.856.092	Т - 1 3	7.445.083	4.855.442
Т - 2	7.445.085	4.856.091	Т - 1 4	7.444.977	4.855.438
Т - 3	7.445.122	4.856.081	Т - 1 5	7.444.908	4.855.375
Т - 4	7.445.165	4.856.081	Т - 1 6	7.444.860	4.855.390
Т - 5	7.445.185	4.856.023	Т - 1 7	7.444.802	4.855.536
Т - 6	7.445.266	4.855.939	Т - 1 8	7.444.813	4.855.695
Т - 7	7.445.128	4.855.862	Т - 1 9	7.444.724	4.855.684
Т - 8	7.445.165	4.855.763	Т - 2 0	7.444.684	4.855.796
Т - 9	7.445.209	4.855.707	Т - 2 1	7.444.732	4.855.835
Т - 1 0	7.445.219	4.855.651	Т - 2 2	7.444.799	4.855.852
Т - 1 1	7.445.196	4.855.545	Т - 2 3	7.444.834	4.856.031
Т - 1 2	7.445.155	4.855.536	Т - 2 4	7.444.934	4.855.956

2. Решење и предметна Студија о процени утицаја саставни су део документације која се прилаже уз захтев за издавање одобрења за извођење рударских радова.
3. Носилац пројекта је дужан да спроведе мере заштите животне средине предвиђене Студијом о процени утицаја из тачке 1. овог решења (поглавље 8. предметне Студије) и програм праћења утицаја на животну средину (поглавље 9. предметне Студије).
4. Носилац пројекта је у обавези да испоштује услове и сагласности других надлежних органа и организација прибављених у складу са посебним законом, а

- нарочито Услове Завода заштите природе Србије, број 020-3234/3 од 26.11.2020.године, затим Водне услове број 325-05-2247/2019-07 од 14.01.2020.године, издате ид стране Републичке дирекције за воде, као и Решење Завода за заштиту споменика културе Краљево, број 1950/3 од 05.12.2019.године.
5. Носилац пројекта дужан је да са реализацијом, односно извођењем пројекта отпочне у року од две године од дана пријема одлуке о давању сагласности на студију о процени утицаја.
 6. Носилац пројекта сноси трошкове рада техничке комисије. О трошковима ће бити донето посебно Решење.

Образложење

Носилац пројекта, предузеће "МИНЕРАЛ РС" д.о.о, Нови Београд, Милутина Миланковића 36, поднео је Министарству заштите животне средине, захтев за давање сагласности на Студију о процене утицаја на животну средину пројекта експлоатације кречњака као ТГК лежишта "Сушица" и "Русавица", на к.п. наведеним у Захтеву, КО Лозница, на територији града Чачка, дана 24.09.2020. године, заведен под бројем 353-02-1879/2020-03, а коју је израдило предузеће „EXPERTTEAM“ д.о.о, из Београда. У Студији, поред свих непоходних услова органа и организација наведених у диспозитиву овог Решења, достављени су и:

1. АПР МИНЕРАЛ РС ДОО од 19.08.2020. године;
2. Решење о одређивању обима и садржаја 353-02-1388/2020-03 од 07.08.2020. године;
3. Одобрење за експлоатацију, Решење број 310-02-151/98 од 28.07.1998. године;
4. Одобрење за проширење експлоатационог поља, Решење број 310-02-151/98 од 10.11.1998. године;
5. Одобрење за проширење експлоатационог поља, Решење број 310-02-0151/98 од 01.02.2011. године;
6. Решење Завода за заштиту природе Србије, број 03 бр. 020-3234/3, од 26.11.2019. године;
7. Услови Завода за заштиту споменика културе Краљево, број 1950/3 од 05.12.2019. године;
8. Водно мишљење ВПЦ "Морава" Ниш, број 11408/1 од 13.01.2020. године;
9. Водни услови 325-05-02247/2019-07, од 14.01.2020. године;
10. Информација о локацији за катастарске парцеле број 1982/1, 1982/2, 1981, 1980, 1978/1, 1978/2, 1979, 1947/1, 1947/2, 1946, 1945, 1944 све К.О. Лозница, број 958-909/2019-IV-2-01 од 02.10.2019. године;
11. Информација о локацији за катастарске парцеле број 1831/2 и 1834/1, број 958-1179/2020-IV-2-01, од 11.12.2020. године;
12. Информација о локацији за катастарске парцеле број 1861, 1862, 1850/1, 1850/2, 1848, 1849, 1847/2, 1847/1, 1846, 1837, 1838, 1845, 1844, 1843/2, 1843/1, 1842/1, 1842/2, 1840/2, 1840/1, 1839, 1836, 1835/1, 1835/2, 1834/1, 1833, број 958-911/2019-IV-2-01, од 02.10.2019. године;
13. Потврда о резервама („Сушица“) Решење број 310-02-00453/2004-06 од 6.10.2004. године;
14. Потврда о резервама („Русавица“) Решење број 310-02-001412/2019-02 од 08.06.2020. године;
15. Изводи из листа непокретности за предметне катастарске парцеле од 8.12.2020. године;
16. Копије планова предметних катастарских парцела катастарских парцела од 12.09.2019.

Графички прилози

Прилог број 1.	Саобраћајна карта	P = 1:600.000
Прилог број 2.	Топографска карта	P = 1:25.000
Прилог број 3.	Геолошка карта ширег подручја	P = 1:100.000
Прилог број 4.	Ситуациони план лежишта Сушица	P = 1:2000
Прилог број 5.	Ситуациони план лежишта Русавица	P = 1:2.500
Прилог број 6.	План резерви лежишта Сушица	P = 1:2.000
Прилог број 7.	План резерви лежишта Русавица	P = 1: 2.500
Прилог број 8.	Обрачунски профили лежишта Сушица	P = 1:2.000
Прилог број 9.	Обрачунски профили лежишта Русавица	P = 1:2.000
Прилог број 10.	Завршни изглед површинског копа Сушица	P = 1:2.500
Прилог број 11.	Завршни изглед површинског копа Русавица	P = 1:2.000
Прилог број 12.	Карактеристичан профил ПК "Сушица"	P = 1:1.000
Прилог број 13.	Карактеристичан профил ПК "Русавица"	P = 1:1.000
Прилог број 14.	Технолошка шема експлоатације кречњака	
Прилог број 15.	Технолошка шема припреме кречњака	
Прилог број 16.	Положај објеката у катастарским парцелама	P = 1:2.500
Прилог број 17.	План мониторинга квалитета животне средине	P = 1:25000

Студија о процени утицаја на животну средину предметног пројекта је урађена у свему у складу са решењем о одређивању обима и садржаја Студије о процени утицаја на животну средину пројекта експлоатације кречњака као ТК лежишта "Сушица" и "Русавица", на к.п. наведеним у Захтеву, КО Лозница, на територији града Чачка, број 353-02-1388/2020-03 од 07.08.2020. године, са експлоатационим пољем у складу са Планом детаљне регулације на потесу каменолом "Сушица" – Здрављак, ("Службени гласник града Чачка", број 20-2018), а како је наведено у Информацијама о локацији, број: број 958-909/2019-IV-2-01 од 02.10.2019. године, 958-910/2019-IV-2-01 од 02.10.2019. године и 958-911/2019-IV-2-01 од 02.10.2019. године, издатих од стране Градске управе града Чачка.

У складу са чланом 20. Закона о процени утицаја на животну средину, обезбеђен је јавни увид, организована презентација и спроведена јавна расправа о предметној Студији. Предметни захтев је објављен у дневном листу "ПОЛИТИКА", дана 06.10.2020.године, као и на службеном сајту Министарства <http://www.ekologija.gov.rs/obavestenja/procena-uticaja-na-zivotnu-sredinu/>.

У току трајања јавног увида није било достављених мишљења заинтересованих органа, организација и заинтересоване јавности.

Јавна расправа је одржана 30.10.2020. године у просторијама Градске управе града Чачка, чији су представници присуствовали на расправи, и на којој су поднели извештај о јавном увиду, на територији своје општине. Представници локалне самоуправе нису имали примедби на предметни пројекат.

У складу са чланом 22. Закона о процени утицаја на животну средину, образована је Техничка комисија за оцену Студије о процени утицаја, број: 353-02-1879/2020-03 од 01.10.2020. године, која је на првом састанку одржаном 23.11.2020. године, размотрила предметну Студију и констатовала да је иста урађена у складу са Законом о процени утицаја на животну средину («Сл. гласник Р.Србије» број 135/04, 36/09), али да има одређених недостатака које треба отклонити, те о свом раду овом органу доставила Извештај о оцени предметне Студије, број 353-02-1879/2020-03 од 23.11.2020.године.

Допуна предметне Студије достављена је 25.12.2020.године (3 примерка у писаној и 3 у електронској форми), након чега је уследио други састанак Техничке комисије, дана 29.12.2020. на коме је закључено да су отклоњене раније уочене примедбе, те сачињен и Извештај Техничке комисије о оцени предметне Студије, број 353-02-1879/2020-03 од 29.12.2020.године, са предлогом да се изда сагласност на исту. Анализом одговора носиоца пројекта на претходно дате коментаре и примедбе, Техничка комисија је констатовала следеће:

Ад 1. У исправљеној студији исправљен је наслов. који сада гласи: Студија о процени утицаја Пројекта експлоатације кречњака ка техничко-грађевинског камена лежишта „Сушица“ и „Русавица“ код Чачка.

Ад 2. У исправљеној Студији (на слици 2-5). приказан је положај експлоатационог поља у сливу реке Западне Мораве. У табелама 2.5.1. и 2.5.4. правилно написане речи „евапорација“ и „евапотранспирација“.

Ад 3. Поглавље 2.9.3. Заштићена природна добра је допуњена, као у тексту који следи: Према условима Завода за заштиту природе Србије (Решење број број 03 бр. 020-3234/3, од 26.11.2019. године) подручје на коме се предвиђа експлоатација кречњака као техничко-грађевинског камена на лежиштима „Сушуда“ и „Русавица“ не налази се унутар заштићеног природног или добара за које је покренут поступак заштите нити у еколошки значајном подручју еколошке мреже Републике Србије.

Водотоци са приобалним појасевима у природном и блиско природном стању и предеони елементи унутар културног предела (појасеви зеленила, групе стабала, појединачна стабла, кошанице, међе, живице и сл) у границама Плана имају улогу локалних еколошких коридора еколошке мреже.

Ад 4. Поглавље 4. је измењено и допуњено као што следи:

4. ПРИКАЗ ГЛАВНИХ АЛТЕРНАТИВА КОЈЕ ЈЕ НОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА РАЗМАТРАО

4.1. Локација или траса

Код производње минералних сировина, са аспекта заштите животне средине, полази се од претпоставке да за природне ресурсе ове врсте постоје ограничења у погледу избора локације и примене технолошког процеса експлоатације и третмана заштите.

Битна ограничења су:

- Унапред одређена локација лежишта минералних сировина;
- Одређена и непроменљива петрографска, минералозна, хемијска и физичка својства сировине и др.

При планирању и пројектовању површинске експлоатације кречњака не постоји дилема у погледу избора праве локације, нити могућности разматрања алтернативних решења, јер је објекат Површинског копа, односно његова локација у функцији експлоатације предметног лежишта минералне сировине.

На предметној локацији, преко двадесет година, са успехом се врши експлоатација кречњака као техничко-грађевинског камена. У оквиру експлоатационог поља, поред

Површинског копа изграђено је постројење за припему кречњака и сви неопходни инфраструктурни објекти.

Отварањем новог, површинског копа на лежишту “Русавица”, које се налази у непосредној близини, практично се ради о повећању резерви и продужавању века експлоатације са око осам на 33 године.

У погледу заштите животне средине, локација за експлоатацију кречњака је погодна, јер се налази на шумском и пољопривредном земљишту ниског бонитета, изван насеља Лозница, у чијем се атару налази. Окружено је зеленилом, које насеље штити од прекомерне буке и прашине и видљиво је тека када му се сасвим приђе.

Алтернативе постоје једино у границама површинских копова, које су најчешће лимитиране могућношћу обезбеђења власништва над земљиштем.

4.2. Производни процеси и технологија рада

Техника површинске експлоатације подразумева све техничке мере и средства (машине и уређаје) за добијање и припрему, транспорт и одлагање чврстих минералних сировина на Површинском копу.

Добијање представља ослобађање стене из масива, односно уситњавање у струшке или комаде и утовар у транспортно средство.

Кречњаци спадају у чврсте стене, па је њихово добијање могуће само уз претходну фрагментацију, бушачко-минерским радовима.

Конфигурација терена и брдски тип Површинског копа, као и дужина транспортних путева од радилишта до постројења за припрему, које је изграђено уз сам површински коп „Сушица“ наметнули су камионски транспорт, као оптималан.

Другим речима за мале капацитете, као што су капацитети површинских копова „Сушица“ и „Русавица“, и чврстоћу минералне сировине какви су кречњаци, готово да нема алтернативе у избору технологије добијања и припреме.

4.3. Метода рада

Економски оправдана експлоатација техничко-грађевинског камена може се вршити искључиво површинским системом, а пошто се ради о чврстој минералној сировини, уобичајен је дисконтинуирани метод рад, што значи да се наизменично врши добијање равнoг кречњака мињањем и утовар и камионски транспорт до постројења за припрему кречњака, односно добијања готових производа-камених агрегата.

Добијање и припрема кречњака на површинском копу “Сушица” врши се са уобичајеном опремом за површинску експлоатацију чврстих минералних сировина, новије генерације машина.

4.4. Планови локација и нацрти пројекта

Лежиште “Сушица” је у експлоатацији од 1998. године. Експлоатација се изводи на основу Одобрења за експлоатацију (Решење број 310-02-151/98 од 28.07.1998. године), Одобрења за проширење експлоатационог поља (Решење број 310-02-151/98 од 10.11.1998. године) и Одобрења за проширење експлоатационог поља (Решење број 310-02-0151/98 од 01.02.2011. године).

Иновиран је Елаборат о резерва кречњака као техничко грађевинског камена лежишта “Сушица” - село Лозница код Чачка са стањем 31.12.2003. године (Потврда о резервама, број 310-02-00453/2004-06 од 6.10.2004. године).

У непосредној близини активног површинског копа “Сушица” истражене су, утврђене и оверене билансне резерве кречњака као техничко-грађевинског камена лежишта “Русавица” (Решење број 310-02-001412/2019-02 од 08.06.2020. године);

За експлоатацију кречњака на површинском копу “Сушица” је 1999. године израђена *Детаљна анализа утицаја експлоатације кречњака на површинском копу „Сушица” - Лозница на животну средину*, коју је израдио Научно истраживачки центар Ужице.

За проширено експлоатационо поље “Сушица и “Русавица” израђен је *План детаљне регулације на потесу каменолом „Сушица“ - Здрављак.*

У току је израда Главног рударског пројекта експлоатације кречњака као техничко-грађевинског камена лежишта “Сушица” и “Русавица”, капацитета 400.000 т/годишње.

4.5. Врста и избор материјала

Изградња површинских копова “Сушица” и “Русавица” трајаће колико и сама експлоатација, односно једну до две године дуже, ради санације и рекултивације деградираних површина.

С обзиром да је површински коп “Сушица” у експлоатацији, изграђено је и постројење за припрему са свим потребним инфраструктурним објектима.

При експлоатацији и припреми кречњака као техничко грађевинског камена користиће се енергија (електро енергија и дизел гориво) и уобичајени нормативни материјал карактеристичан за ову врсту делатности, као што су: привредни експлозивни и средства за иницирање, уља и мазива, гуме за камионе и утовараче, мреже за сита и решетке и разне врсте челика.

Алтернатива је било у току избора како избора материјала тако и добављача, али имајући у виду дуг претходни период експлоатације Носиоц пројекта је отклонио све дилеме и давно одабрао најквалитетнија решења.

4.6. Временски распоред за извођење пројекта

Изградња површинских копова практично траје колико и век експлоатације минералне сировине која се експлоатише, и у директној је зависности од капацитета.

Збирни капацитет оба површинска копа биће 400.000 т/годишње, а лимитиран је примарном дробилом постројења за припрему и процене дугорочне могућности пласмана готових производа.

Усвојени капацитет, који је оствариван и у претходном периоду, показао се као задовољавајући и са аспекта заштите животне средине, имајући у виду да није било акцесних ситуација, нити притужби грађана.

Разматрајући алтернативна решења Носилац пројекта је Пројектним задатком одредио појединачне капацитета и то:

- површински коп “Сушица” 150.000 т/годишње и
- површински коп “Русавица” 250.000 т/годишње.

4.7. Функционисање и престанак функционисања

Површински коп “Сушица” је преко 20 година у експлоатацији, што омогућава почетак рада и на површинском копу “Русавица”, одмах након добијања одобрења за извођење радова по Главном рударском пројекту.

Престанак рада на експлоатацији кречњака као техничко-грађевинског камена се планира након 24 године, на површинском копу “Сушица”, односно 33 године на површинском копу “Русавица”, уколико се у међувремену не промене тржишни услови, или не изврше додатна истаживања и не реше имовински односи у деловима лежишта са овереним билансним резервама, који Пројектом нису већ захваћени.

Престанак свих активности на експлоатационом пољу, биће тек након завршене декомисије постројења за припрему и помоћних објеката, и рекултивације деградираних површина, што ће потрајати додатне око две године, а што ће бити утврђено Пројектом рекултивације.

4.8. Датум почетка и завршетка извођења

Као што је већ речено, површински коп “Сушица” је већ у експлоатацији, а експлоатација на површинском копу “Русавица” започеће одмах након добијања одобрења за експлоатацију и извођења радова по Главном рударском пројекту.

4.9. Обим производње

На експлоатационом пољу ће се вршити експлоатација и припрема кречњака укупног капацитета од 400.000 т/ годишње, укључујући и помоћне операције као што су:

- добијање и одлагање на посебно одлагалиште јаловине, која се може појавити у лежишту;
- издвајање “прљаве” ситнежи на решетки примарне дробилице и њено одлагање на посебно одлагалиште;
- одводњавање површинског копа,
- санација и рекултивација делова површинских копова који су достигли пројектоване границе;
- одржавање интерних саобраћајница;
- одржавање опреме и система за заштиту животне средине и др.

4.10. Контролу загађења;

Свака људска делатност, па и експлоатација кречњака као техничко-грађевинског камена доводи до загађивања животне средине, које се мора контролисати и мерама заштите свести на мајмању могућу меру.

Загађивање животне средине на локацији односи се на стварање буке и прашине у ваздуху, загађивање земљишта, површинских и подземних вода, као и стварање комуналног и опасног отпада.

- Контрола загађивања ваздуха од прашине постиже се системом за орошавања радилишта и интерних саобраћајница у летњим данима, када природна влага падне испод 6%, као и квашењем материјала у процесу припреме кречњака и добијања каменних агрегата. Транспорт готових производа сме се вршити само камионима који су снабдевени системом за прекривање товара,
- Контрола загађења земљишта и површинских и подземних вода, спроводиће се редовним прегледом и одржавањем резервоара и система за развођење горива и хидрауличног уља код примењене опреме. Танкирање горивом вршиће се из цистерне за гориво или ручном пумпом уз примену приручне танкване.
- Контрола загађења ваздуха од полутаната који настају сагоревањем дизел горива спроводиће се избором опреме новије генерације и њеним редовним одржавањем.
- Замуљене атмосферске воде третираће се у таложницима и одмуљене упуштати у крајњи реципијент.
- На локацији ће се вршити замена уља искључиво код опреме са гусеничним возним механизмима: багера, булдозера и бушилице, с обзиром да се у Чачку налази радионица „Предузећа за путеве“ које такође послује у оквиру компаније ШТРАБАГ, као и Носоиц пројекта.
- Контрола буке постиже се радом искључиво у дневним сменама, избором машина које већ поседују опрему за смањење буке и садњом заштитног појаса, као и изградњом одоварајућих “преграда”. Положај површинских копова “Сушица” и “Русавица” су такви да се не зхтева садња заштитног појаса јер су лежишта на шумском и пољопривредном земљишту са шумом. Радови на локацији изводиће се искључиво у дневним сменама, са савременом опремом.

4.11. Уређење одлагање отпада

На локацији ће се стварати:

- комунални отпад од боравка људи,
- комуналне отпадне воде
- опасан отпад и
- кабасти отпад-делови машина и уређаја

Комунални отпад ће се одлагати у посебне контејнере, које ће празнити Јавно комунално предузеће, на основу уговора са Носиоцем пројекта.

Комуналне отпадне воде контролисано ће се спроводити до непропусне септичке јаме, коју ће празнити надлежно Јавно комунално предузеће.

Опасан отпад ће се разврставати и одвојено држати у металним посудама са поклопцима у сошкама са танкванама у наткривеном простору, до преузимања од стране оператера за управљање отпадом, са којим ће се склопити посебан уговор.

Амбалажни отпад (посебно опасан отпад), држаће се одвојено до преузимања од стране добављача.

Истрошене гуме од камиона и утовараца и гумене траке од транспортера, одлагаћа се на посебно место, до евакуације са локације.

Чврст комунални отпад -делови машина и уређаја држаће се, такође одвојено до преузимања од стране лица које се бави рециклажом.

4.12. Уређење приступа и саобраћајних путева

Приступ експлоатационом пољу и објектима површинског копа “Сушица” и постројењу за припрему су израђени и у функцији преко двадесет година, са елементима трасе који одговарају одабраној механизацији и камионима за снабдевање и одвоз готових производа.

Етажни путеви прате напредовање етажа, а елементи морају да буду у границама регулисаним Правилником о техничким захтевима за површинску експлоатацију лежишта минералних сировина (“Службени гласник РС”, број 96/1).

4.13. Одговорност и процедуре за управљање заштитом животне средине

Систем управљања заштитом животне средине треба да буде заснован на одговарајућим стандардима, а опште циљеве треба да утврди руководство привредног друштва-Носиоца пројекта.

Систем треба да обухвати следеће активности:

- анализа тренутног стања животне средине (нулто стање)
- упознавање са законским и подзаконским актима из области заштите животне средине
- утврђивање значајних утицаја на животну средину
- доношење интерних аката и упутстава из области заштите животне средине
- обука запослених радника
- перманентно спровођење мера заштите животне средине
- стална контрола спроведених мера

За наведене активности задужени су одговорни руководиоци у привредном друштву-Носиоцу пројекта.

4.14. Обука радника у заштити животне средине

Одговорни руководиоци Носиоца пројекта, дужни су да израде Програм основне обуке и провере знања из области заштите од пожара и Програм за оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад.

Носиоц пројекта је у обавези да изради упутства о руковању и одржавању на свакој појединој машини, уређају или систему машина у којима ће бити и начин поступања у удесним ситуацијама.

4.15) Мониторинг

Обавезно је спровођење мониторинга свих параметара животне среине (ваздуха, земље и воде).

Поред тога обавезно је и мерење буке и вибрација од минирања.

4.16. Планови за ванредне прилике

У току редовног рада не може доћи до такве незгоде која може битно угрозити животну средину. Незгоде су могуће у случајевима технолошке недисциплине запослених, или неспровођењу предвиђених мера заштите, или неадекватног одржавања уређаја намењених заштити. До незгоде на локацији може доћи и у случају пожара и природних непогода.

Поред Главног рударског пројекта, и Студије о процени утицаја пројекта на животну средину, у којима се предвиђају мере техничке заштите за безбедан рад и мере заштите животне средине, који су у поступку израде и одобравања, за локацију постоји Пројекат постројења за припрему и Главни пројекат противпожарне заштите.

Водним условима налаже се и израда Правилника о мерама које треба предузети у екстремним ситуацијама, код појаве великих вода у циљу заштите рудника, људства и механизације, режима вода и др.

Према Закону о рударству и геолошким истраживањима (“Службени гласник РС”, број 101/15), обавеза Носиоца пројекта је израда Годишњег оперативног плана у коме се посебно планирају мере заштите животне средине, у коме се исказују заузете површине и испуштене технолошке воде.

17) Начин декомисије и рекултивације локације

Законом о рударству и геолошким истраживањима (“Службени гласник РС”, број 101/15), обавеза је Носица пројекта да изврши санацију и рекултивација, како на простору на коме је завршена експлоатација, тако и демонтажу опреме постројења за припрему.

С обзиром да демонтажа опреме постројења за припрему кречњака и уклањање темеља може наступити тек након престанка експлоатације, алтернативна решења су могућа само у случају санације и рекултивације.

Површински коп је у појединим деловима лежишта “Сушица” дошао до граница експлоатације, па је практично могуће приступити одмах санацији и рекултивацији појединих делова. Даља динамика експлоатације предвиђа ликвидацију површинског копа “Сушица” након 24. године, а површинског копа “Русавица” након 33. године. У зависности од напредовања радова, односно достизања појединих делова граница површинских копова на пројектом предвиђене, могуће је sukcesивно изводити и радове на санацији и рекултивацији.

Декомисија постројења за припрему и завршна санација и рекултивација, у случају да се експлоатација буде одвијала према Главном рударско пројекту наступиће крајем 33. године и трајаће око две године.

За декомисију и рекултивацију користиће се опрема и машине Носиоца пројекта, уз рушење темеља самаца експлозивом.

Рекултивисане површине намењене су садњи дрвећа и сетви трава. Избор култура биће одређен пројектом рекултивације и опитним парцелама.

Ад 5. Поглавље 5.2. је допуњено следећим текстом:

Експлоатацијом кречњака од 1998. године до данас и изградњом постројења за припрему кречњака на површинском копу „Сушица” деградирано је око 9,8878 ха, па самим тим и уништене зелене површине и природна станишта дивљих животиња.

Простор експлоатационог поља у делу где није дегадиран претходном експлоатацијом обрастао је ниском мешовитом ксеротермном шумом, заједницом хаста и граба (*Quercus* – *Царпинетум Србијум*) у којој поред најзаступљенијих: храста китњака (*Quercus Petrea*), цера (*Quercus Cerris*), hrasta sladunca (*Quercus Fraineto*) и граба (*Carpinus Betulus*), заступљени су и баргем (*Robina Pseudoaccacia*), klen (*Acer Camprestre*), брест (*Ulmus*), леска (*Corylus Avellana*), липа (*Tilia Platyphillos*), јавор (*Acer*) и дивља трешња (*Ceracus Avium*).

Катастарске шуме су класиране као четвта, пета и седма класа.

Од високе дивљачи на подручју заступљена је срна и дивља свиња, најмасовнији ниски сисари су зец, лисица, куна, ласица, твор, јазавац итд.

Због приуства експлоатације камена од 1998. године фрагментисано је станиште бројним жвотињама и дошло је до појаве нових организама типичних за овакве врсте екосистема (разни гмизавци, инсекти и прице).

Ад 6. Тачка 5.3.1. Земљиште измењена је и допуњена и гласи:

У поглављу 2.5.1. Педолошке карактеристике, детаљније су описане педолошке карактеристике земљишта на подручју експлоатационог поља.

Важно је напоменути да је ово земљиште веома плитко, тако да ће бити веома тешко да се део овог танког слоја приликом отварања Површинског копа сачува и депонује. На местима где се покаже другачије, површински део земљишног покривача треба сачувати и депоновати ради касније рекултивације.

У табели 5.4. дат је преглед укупних површина према врсти земљишта, катастарских парцела на којима се налази експлоатационо поље „Сушица” и „Русавица”.

Од укупне површине свих катастарских парцела (258.426 m²) експлоатационо поље заузима 242.897 m² или 93,99%.

На пољопривредно и остало земљиште отпада свега 13,53%.

Од укупне површине експлоатационог поља 242.897, досадашњом експлоатацијом и изградњом постројења за припрему и инфраструктурних објеката, деградирано је 10,3867 m² углавном шумског земљишта.

У оквиру експлоатационог поља очигледан је утицај на земљиште.

Технолочки процес не утиче значајно на загађивање земљишта већ на измену рељефа и квалитет површинског слоја.

Табела 5-4. Врсте земљишта на експлоатационо пољу

№	Врста земљишта	површина		Под експлоатационим пољем	
		m ²	Учешће	m ²	Учешће
1	Шумско земљиште	223.461	86,47%	208.592	85,88%
2	Пољопривредно земљиште	7.842	3,03%	7.512	3,09%
3	Остало земљиште	27.123	10,50%	26.793	11,03%
4	Укупно	258.426	100,00%	242.897	100,00%

Ад 7. Поглавље 5.3.2. Стање вода је измењено и допуњено и гласи:

На предметној локацији нема индустријских, стамбених или објеката занатских и услужних делатности, тако да нема ни отпадних вода које би угрозиле водотоке или подземне воде.

Централним делом експлоатационог поља пролази дубоко урезано корито потока Сушица који, с обзиром на врло стрм нагиб, брзо одводи површинске воде у време киша и отапања снегова.

Крајњи реципијент поток Сушица улива се у Атеничку реку која је сувише загађена, да би се на основу квалитета њених вода, на посредан начин одредио утицај површинске експлоатације на површинске и подземне воде.

Имајући у виду да у технолошком поступку експлоатације и припреме кречњака на активном површинском копу „Сушица“ нема фаза у којима би током рада долазило до стварања отпадних вода, као и да се санитарне отпадне воде системом интерне канализације одводе у водонепропусну септичку јаму, може се рећи да нема извора загађивања водотока. Евентуална запрљаност уљима са радних површина регулише се одлагањем истрошеног уља у посебне контејнере који се након попуњавања одвозе на поновну прераду.

Ад 8. Поглавље 5.3.3 је допуњено текстом: „На локацији није било мерења квалитета ваздуха у по основу концентрације CO, NOx, CO₂. У мерама заштите наложити да пре отварања површинског копа „Русавица“ сними нулто стање, како би се на основу упоређивања са мерењем квалитета животне средине након постизања пуног капацитета прдужавали одговарајуће кораци у циљу спречавања прекомерног загађивања животне средине“. Поглавље 7.3.3. Заштита ваздуха допуњено је мером под редним бројем 43. која гласи: „Након постизања пуног капацитета површинских копова извршити снимање амбијенталног ваздуха укључујући и суспендоване честице ПМ 10“.

Ад 9. Резултати мерења дати у поглављу 5.3.3.Тачка 6.5.2.1. измештени су у поглавље 5.3.3. Стање ваздуха, тачка 5.3.3.1. Мерења квалитета ваздуха на локацији.

Ад 10. На експлоатационом пољу и непосредној околини присутно је зеленило, на свим површинама, изузев на површинама које су девастиране експлоатацијом у оквиру површинског копа.У највећој мери зеленило је присутно као шумска вегетација, коју чине високе и изданичке шуме. Најзаступљеније је листопадно високо растиње, док се четинари јављају местимично. Постојеће шуме су лошег квалитета, пете, шесте и седме катастарске класе. Значајне зелене површине чине воћњаци. У форланду потока Сушица присутне су шикаре и аутохтоно зеленило ниског, средњег и високог растиња. Аутохтона вегетација је присутна и на међама пољопривредних површина, као и уз саобраћајнице. На предметном простору не постоји декоративно зеленило, нити уређене зелене површине. Највећи део експлоатационог поља је девастиран јер је лежиште „Сушица“ у експлоатацији од 1998. године. То значи да је без биљних или животињских станишта.

У Тачки 8.2.3. Стоји: Мониторингом квалитета вода испуштених у реципијент из таложника за механичко третирање сувишних атмосферских вода се подразумева одређивање следећих параметара:

- Суспендоване материје
- Хемијска потрошња кисеоника

Како је наведено у истој тачки према Уредби о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС”, број 67/2011, 48/2012 и 1/2016), Одељак 9, Прилог 2. Граничне вредности емисије отпадних вода из објеката и постројења за производњу камена, кварца, доломита, азбестног цемента. Иначе У Хидролошкој студији није третиран квалитет Веиких вода потока Сушица.

Ад 11. Мониторинг

Поглавље 8.3.1. Мониторинг вода измењено је и допуњено следећим текстом:

Место контроле: Експлоатационо поље „Сушица” и „Русавица”, излаз из оба таложника, пре упуштања у реципијент.

Учесталост: Два пута годишње након обилних киша

Поглавље 8.3.2. Контрола загађености ваздуха, измењено је и допуњено следећим текстом:

Место контроле: На локацији експлоатационог поља и код најближе стамбене јединице.

Учесталост: Најмање два пута годишње.

Начин и: Према Закону о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, број 36/2009 и 10/2013) и Уредби о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС”, број 11/2010, 75/2010 и 63/2013). На локацији експлоатационог поља и код најближе стамбене јединице.

Поглавље 8.3.3. Мерење буке измењено је и допуњено следећим текстом:

Место контроле: На локацији експлоатационог поља и код најближе стамбене јединице.

Учесталост: Једном годишње и после већег ремонта постројења као и после притужби грађана.

Поглавље 8.3.4. Мониторинг земљишта, измењено је и допуњено следећим текстом:

Места контроле: Експлоатационо поље „Сушица” и „Русавица” (катастарска парцела 1844), и на месту акцидента.

Учесталост: Два пута годишње, једном у вегетационом и једном у ванвегетационом периоду, и у случају акцидентних ситуација.

Начин и учесталост контроле: На дубини 0 - 30 цм, композитни узорак од 10-25 анализа на 5 ха, два пута годишње једном у вегетационом и једном у ванвегетационом периоду.

У поглављу 8.3.8 Програм праћења основних параметара животне средине, у табели 8-5 приказан је програм праћења основних параметра животне средине.

Табела 8-4. Програм мониторинга животне средине

Предмет мониторинга	Локација	Параметар који се анализира	Време и начин вршења мониторинга	Разлиг вршења мониторинга
МОНИТОРИНГ ВАЗДУХА	На локацији експлоатационог поља и код најближе стамбене јединице	Концентрације SO ₂ NO, NO ₂ , NOx, CO, садржај O ₂ PM ₁₀	Најмање два пута годишње по сувом времену	Да се утврди стварни утицај експлоатације на животну средину
МОНИТОРИНГ БУКЕ	На локацији експлоатационог поља и код најближе стамбене јединице	Укупан ниво буке	Једном годишње, и после већег ремонта постројења и после притужби грађана	Да се утврди стварни утицај експлоатације на квалитет животне средине
МОНИТОРИНГ ВОДА	На излазу из једног и другог таложника, пре упуштања у крајњи реципијент (поток Сушица)	Физичко-хемијски и биолошки параметри (темп., pH, укупне чврсте материје, укупне суспендоване материје);	Два пута годишње у време обилних падавина	Утицај ефлуента на квалитет површинских вода
МОНИТОРИНГ ЗЕМЉИШТА	У оквиру катастарске парцеле 1844 и у случају акцидентних ситуација	Физичко-хемијски параметри (тешки метали и минерална уља)	Два пута годишње и у случају акцидентних ситуација	Утврђивање степена и врсте евентуалне контаминараности земљишта.

На прилогу број 17. дат је план мониторинга квалитета животне средине.

Ад 12. Крајњи реципијент поток Сушица улива се у Атеничку реку која је сувише загађена, да би се на основу квалитета њених вода, на посредан начин одредио утицај површинске експлоатације кречњака на површинском копу „Сушица“ на површинске и подземне воде.

У тачки 6.6.2. исправљен је текст који сада гласи:

Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС”, број 50/12) дат је попис материја које се могу наћи у површинским и подземним водама са граничним вредностима.

Ад 13. Исправљене су све уочене словне грешке и погрешна координата тачке 9. билансних резерви лежишта „Сушица“. Изостављен је дуплиран текст поглавље 8.3.5. Мониторинг земљишта.

Приложени су сви потребни услови надлежних органа.

Табела 8-5. је изостављена

У Тачки 8 ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, под појмом „критичне области“ мисли се на осетљиве области, што је и замењено у тексту исправљене и допуњене Студије.

Из законског оквира избачени су сувишни међународни захтеви и препоруке.

Ад 14. Графички прилози 2 и 3 су исправљени. Прилог број 8. је замењен исправним Обрачунски профили билансних резерви лежишта „Сушица“. Отклоњене су и грешке у легенди. Приложени су недостајући прилози:

Прилог број 17. Обрачунски профили лежишта Сушица и

Прилог број 17. План мониторинга животне средине.

На основу спроведеног поступка и предлога Техничке комисије, одлучено је као у диспозитиву.

Носилац пројекта је дужан да, у складу са чланом 28. став 1. Закона о процени утицаја на животну средину, у року од две године од дана добијања овог решења започне извођење пројекта из тачке 1. овог решења.

По истеку рока, на основу члана 28. став 2. Закона о процени утицаја на животну средину, на захтев носиоца пројекта, надлежни орган може донети одлуку о изради нове Студије о процени утицаја или ажурирању постојеће Студије о процени утицаја.

На основу члана 28. став 3. Закона о процени утицаја на животну средину, о ажурирању постојеће Студије о процени утицаја, надлежни орган одлучује, на захтев носиоца пројекта, и ако у току извођења пројекта носилац пројекта мора да одступи од документације на основу које је израђена студија о процени утицаја на животну средину на коју је дата сагласност.

Решење и предметна Студија о процени утицаја на животну средину су саставни део техничке документације, у складу са чланом 18. Закона о процени утицаја на животну средину.

На основу члана 33. Закона о процени утицаја на животну средину, донето је посебно Решење о трошковима поступка.

Поука о правном средству: Против овог решења може се покренути управни спор пред Управним судом Београд, Немањина 9, у року од 30. дана од дана пријема овог решења.

ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР
Александар Дујановић

Доставити:
-Носиоцу пројекта
-Сектору за надзор и предострожност у животној средини
-Архиви